

Jugoslovenski KOROTAN

Uredništvo in upravnništvo v Velikovecu, Glavni trg štev. 141.

List izhaja vsako soboto z datumom prihodnjega dne.

Naročnina stane četrtletno 4 K, polletno 8 K, celoletno 15 K.

Velikovec, 20. aprila 1919.

Urejuje Srečko Puncer.
Izdaja Franjo Malgaj.

Cene inseratom so: cela stran 100 K, pol strani 60 K, $\frac{1}{3}$ strani 40 K, $\frac{1}{4}$ strani 35 K, $\frac{1}{5}$ strani 30 K, $\frac{1}{6}$ strani 25 K, $\frac{1}{8}$ strani 18 K, $\frac{1}{10}$ strani 16 K, $\frac{1}{12}$ strani 14 K. — Popusti: pri 2—5 kratni objavi 15 %, pri 6—10 kratni 25 %, pri 11—20 kratni 35 %, pri 21—50 kratni 50 %.

Jugoslovenska zmaga pri ljudskem glasovanju v Korotanu. 36.000 glasov za Jugoslavijo, 650 za Nemško Avstrijo.

Nemška artiljerija strelja v Velikovec. — Trpljenje našega naroda v neodrešenem koroškem ozemlju. — Ali mu ne bo že skoro konec?

Velikovec, 17. aprila. Pri ljudskem glasovanju v zasedenem delu velikovškega okraja je bilo doslej oddanih nad 36.000 glasov za Jugoslavijo in 650 za Nemško Avstrijo. Glasovanje še ni zaključeno.

Položaj na Koroškem.

Slovensko pleme našega naroda, ki je med vojsko radi svojih simpatij do entente pretrpelo najhujša preganjanja, smatrajo ententni diplomati kot ugoden kompenzacijski objekt za naše dosedanje zatiralce Nemce in Italijane. S krvavečim srcem zasledujemo dan na dan poročila, ki prihajajo iz pariške mirovne konference, ki določuje našo bodočo usodo proti nam. S srdom in gnjevom v srcu moramo gledati, kako teptajo „prijatelji“ malih narodov našo pravico samoodločbe in kako se žrtvujejo naši narodni interesi našim severnim in zapadnim sovragom. Nasproti našemu plemenu nastopa ententa vsled nepoznanja etnografičnih in gospodarskih razmer po istih metodah, ki jih je uporabljala proti nam že stara propala Avstrija. Nas smatrajo v Parizu danes samo kot avstrijski narodič in ne kot Jugoslovence, čeravno je iznikla velika ideja ujedinjenja treh jugoslovenskih plemen v naši sredini in med napori pognala najmočnejše korenine. Povsod kjer le morejo, nam delajo ententne države zapreke. Koroška bi bila gotovo že zasedena, ko bi ne bila posegla vmes ameriška komisija v Gradcu. Ta komisija nam je zabranila vsako nadaljnje zasedanje slovenskega dela Koroške. Vezala je naši vojski roke, izročila naše koroške brate in nezasedenega ozemlja najhujšim persekucijam in druge, ki so imeli srečo, da so pobegnili nasilnostim od strani nemških band, izročila bedi prognanstva. Vse to najbrž v imenu najčistejšega človekoljubja.

Dobro se spominjamo še sledečega dogodka v Velikovecu: Pred odhodom ameriške komisije je izjavil ameriški polkovnik Miles pred Kandutovo gostilno v prisotnosti našega polkovnika Bleiweisa, vladnega tajnika Kakla, dr. Ehrliha in dr. Petra, da bo stranka, ki bo kršila premirje najstrožje kaznovana. Nemci so po tem dogodku kršili že nešteto krat premirje. Zato vprašamo ali je veljala ta

grožnja ameriškega polkovnika samo za slučaj, da bi naše čete kršile premirje. Popolnoma smo uverjeni, da bi gospodje Amerikanci gotovo našli kazenska sredstva v slučaju kršenja premirja z naše strani. Ali velja tudi tu dvojna mera?

Položaj na Koroškem je v očigled zmirajšnjega kršenja premirja od strani Nemcev nevzdržljiv. Ali bo to, kar je jasno tu vsakemu otroku, uvidela tudi ententa? J. R.

Francozko pismo!

Jean de Mayerhofen, književnik in generalni tajnik odbora „Francuzko-srpskog jedinstva“ piše u beogradski „Pravdi“ pod naslovom „Pismo za Pariz“ v francozkem jeziku pismo, iz katerega izbija plemenito srce in iskrena ljubezen tega uglednega francoza za Jugoslavijo. V tem pismu opiše svoje vtiske, na dan otvoritve Narodnega Predstavnštva v Beogradu. Dohod predstavnikov tako le opiše: Vse sem videl. V mimohodu videl sem: Srbe, iz stare Srbije in iz Banata, Hrvate, Slovence, Bosance in Hercegovce, Črnogorce in Dalmatince, vsi so visoko držali glavo, kakor še nigdar doslej, prvi okronani s slavo, drugi ozarjani od blagotvorne svetlobe zore osloboditve. Videl sem vse. . . . Sloveni so! . . . Čeravno se razlikujejo v nošnji, vendar imajo vsi le eno dušo. Kar so podedovali od osvobodilcev, ki so brez prekida nad njimi vladali, bile so navade, kakoršne tudi učenec posname od svojega učitelja, poslej pa se mu smeji; nosijo na sebi še površno plast lažne oglaje, katero so jim gospodarji s silo nametavali, a to so morali pokazati na obrazu da so to od njih sprejeli, sicer bi bili prognami. . . .

Če se imperijalizem naslanja samo na ta površni sloj naroda, se ga bode ta jako hitro otresel, kakor te že nekateri storijo, če smejo slobodno in glasno misliti.“ Nadalje opiše, kako je videl ljudi iz raznih krajev naše države, kateri so skupaj pri eni mizi sedeli. Radi duha, katerega je stvoril neprijatelj, da bi jih razdelil in ker se po obrazu niso poznali, bili so drug napram drugemu obzirni in nemirni. Slučajno gre mimo njih stavec z guslami, intonira pesem in v začetku vsi z lahkim glasom pojejo za njim, potem pa je odjekalo slobodno

in glasno, ker to je bila ena in ista pesem, iste besede, isti glas. . . .

Meni se zdi, da je bila ta pesem več kod 500 let stara. . . . Peli so skladno, z istim srcem. Kdo jih je mogel naučiti in nadahnuti, ako ne ena in ista mati, in ljubezen do ene in iste matere, in ljubezen do ene in iste očevine.

„In to je ena in ista pesem, mogočnejša in lepša nego ona, katero so pevali v starem kraljevskem dvoru v Beogradu; to je himna, katera je, že iz večnih starih časov zahranjena na dnu srca, zdaj naenkrat izletela in silnim poletom vzdignila se v čas slobode.“

Pismo konča takole: „ali naj se govori, kar se hoče, Srbi, Hrvati, Slovenci, Bosanci, Črnogorci in Dalmatinci, objeli so se včeraj v bratskem in večnem **Jedinstvu**; in naj se zgodi, kar se hoče, — Kraljevstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev se je rodilo ter ima moč državnega in dušo prosvetljenega naroda. . . naroda, ki čaka že vekove na ta čas, naroda, ki že večno trpi roparske napade, ki so šli kakor nevihta preko njega. . . . Bolgari so planili nanj kakor Orli. . . in Bolgari so zginili. . . Turki so kosili njegove glave kakor najlepši klas njegovih njiv, pa vendar plemo njegovo je ostalo in še traja. . . Madžari so ga hoteli potolči in zaslužniti, toda niso zmagali: Madžari so odšli — pustili so duše žive. . . Potem je prišel Nemec, in: kakor veter prinese dež, tako je veter odnesel dež in. . . njega, Nemca. . . Jutri bodo drugi gospodarji?! . . . Čas bide vedno tistemu, ki ga čaka! . . .

Spoštovanje do svetih pravic tega naroda naj bi ozdravilo utrip bolnega časa. . . vsaj božja pravica naj velja, če ni več ljudske.

Misli ob uradnih aktih.

V slovenskem ozemlju, zasedenem po Nemcih, je izpostavljeno ubogo ljudstvo najhujši strahovladi nediscipliniranih nemških tolpa. Vsak dan prihajajo poročila o novih in še grših zločinih kakor so bili poprejšnji. Ljudstvo je oropano vsake pravne zaščite, ki jo nudi organizovana država. Varnost časti, osebe, premoženja in življenja eksistira le še v željah in domišljiji. Roparske nemške

tolpe požigajo, ropajo, ubijajo, onečaščajo vse od družinske matere in neveste do nedolžne 10 letne deklice. Ako človek čita uradne zapisnike o vseh teh grozodijstvih zakrvavi mu srce tuge in srda. Ali res ni pomoči proti temu brezmejnemu nasilju? Zakaj se ne kaznuje teh zverin v človeški podobi? Ako je nemška vlada brezmočna, da kroti podivjano druhal, zakaj ne vstane ostali civilizovani svet, da brani človečanstvo? Zakaj ne napravi naša hrabra vojska z energičnim udarcem kratkega konca tem svinjarijam. Saj na premirje vendar nismo vezani več, ko so ga Nemci že neštetokrat prelomili. Zavedimo se, da smo ljudje in da moramo ščititi človečanstvo, napravimo konec zverinstvu!

Okrajno glavarstvo Velikovec v Dobrli-vasi, dne 11. 4. 1919 poroča uradno: V občini Št. Peter na Vašinjah ropajo nemške tolpe dan za dnevom pri različnih slovenskih kmetih, ter jim grozijo z izgonom in s požigom.

Dne 9. t. m. so oropali G—jevo posestvo, vzeli so vse meso, klobase in kruh. V Brncah so kmetu K—u vstrelili kravo na polju, ko je oral.

Na Rudi so pri kmetu F. ukradli veliko žita.

V Smiklavžu so pokradli mast in špeh, v K—ovem mlinu v St. Lorencu vso moko.

Posebno grdo ravnaajo s slov. kmeti v Grebinju. Nekemu kmetu so siloma vzeli 1400 K, pri K. jednega vola.

V Grebinju in na Rudi že vse ljudstvo težko pričakuje prihoda slovenskih čet, katere bojo naredile mir in red posebno, ker nemški vojaki, ki so na Rudi, stojijo že čisto v boljševiskem taboru.

Vseh tatvin in zločinov, katere uganjajo Nemci sploh ni mogoče navesti, ker nasilstva so na dnevnem redu.

Slovensko ljudstvo se grozno boji, da bi prišlo pod Nemško-Avstrijo, ker tam jih bodo gospodarsko in telesno popolnoma vničili.

Okrajno glavarstvo Velikovec v Dobrli-vasi, dne 14. 4. 1919. Dne 26. 3. 1919 so odgnali nemški vojaki Marija Habermuth in rejenko Roza Gril p. d. Taušičeve na Dobrovi, občina Vovbre.

Internirali so ju v gostilni Špek, ter ju tam izpraševali, kje imajo slovenske čete postojanke. Ker imenovani deklici, zavedni Slovenki, tega nista hoteli izdati, je vrgel nemški vojak pred Marijo Habermuth ročno granato na tla, katera je eksplodirala.

Pri eksploziji je bilo 7 nemških vojakov mrtvih in 6 ranjenih, tudi Marija Habermuth je čisto razmesarjena, tako, da se ne ve, ali je še živa. Rejenka Roza Gril je postala pri tej priliki gluha.

Kam so odvedli te dve deklici in kako jima gre, je neznan.

Marija Habermuth je sestra jurista Habermutha, katerega avstrijska vojaška oblast na ovadbo zloglasnega denuncijanta učitelja H. Wiegele-ta iz Velikovca poslala za kaznen na italjansko fronto, kjer je bil ujet in o katerem se sedaj nič več ne sliši.

Koroški Slovenci!

Ko sem bil pretekli teden tudi pri naših poslancih v državnem predstavništvu, sta mi gg. Grafenauer ni Smodej naročila, naj koroški Slovenci vsako željo ali pritožbo, sploh vsako važno stvar naznanijo v Beograd. Ker so pa poštna in prometna razmere še v neredu, ter se v tej daljavi pismo lahko

izgubi, smo se dogovorili, da bom taka pisma pošiljal jaz z ljubljanskim kurirjem v Beograd. Vsakdo torej lahko pošlje pisma meni da jih zanesljivim potom spravim takoj v roke našim poslancem v parlament v Beograd.

Andrej Oset, pošta Guštanj.

Boljševizem na Bavarskem.

Dne 7. aprila po polnoči so v palači Witelsbachov proglasili ob navzočnosti monakovskega centralnega sveta ter zastopnikov socialističnih strank in revolucionarnega delavskega sveta bavarsko sovjetsko republiko. Bavarski revolucionarni osrednji svet je izdal sledeči oklic na prebivalstvo: Diktatura proletarijata, ki se je udejevala, ima namen oživotvoriti socialistično družbo. Deželna zbornica je razpuščena in ministerstvo, katero je imenoval, mora odstopiti. Uradniško gospodarstvo se takoj iztrebi. Časnikarstvo se podružabi. V zaščito bavarske republike sovjétov proti odpornim poizkusom od zunaj in od znotraj se ustanovi rdeča armada, Revolucionarno sodišče bo kaznovalo vsak napad na republiko sovjétov. Bavarska republika sovjétov sledi primeru ruskega in madžarskega naroda in stopi takoj v zvezo s temi narodi. Nasprotno pa odklanja vsako sodelovanje z vlado Eberta, Scheidemannna in Noskeja, ker ta pod zastavo socialistične republike nadaljuje imperalistično, kapitalistično in vojaško delovanje sramotno propadlega nemškega cesarstva. Vsled preobrata na Bavarskem se bo morala tudi Nemška Avstrija odločiti za sestav delavskih in vojaških sovjétov, ker se nahaja med Bavarskim in Ogrsko. Ako se to izvrši se bo morala odločiti tudi Prusija. Prejšnja bavarska vlada se je preselila v Bamberg in namerava z vojaško silo strmoglaviti novo sovjetsko republiko, ki je tudi druge zvezne nemške države doslej še nočejo priznati. Kakor vse izgleda, stojimo pred velikimi državljanskimi boji v Nemčiji.

Položaj na Bavarskem.

LDU Monakovo, 13. aprila. Tukaj se bojujeta dva osrednja sveta. Položaj je obupen, ker ovirajo dovoz živil dobro organizirani kmetijski sveti. Sosednji Augsburg je zopet pridobljen za vlado Hoffmanna. Isto velja tudi za mesti Schweinfurth in Aschaffenburg. Zgornja Bavarska je na ta način prešla skoraj izključno zopet k ustavodajni vladi. Bavarska deželna zbornica se snide prihodnje dni v Bambergu. Hoffmann namerava ustanoviti ljudsko brambo, ki naj v prvi vrsti obstoji iz organiziranih rudarskih delavcev. — LDU Weimar, 13. aprila. Po poročilo prvega armadnega voja je monakovska garnizija strmoglavila sovjetsko vlado. Vzpostavitev sovjetske vlade se sploh ne pričakuje. Podrobnosti manjkajo. — LDU Bern, 14. aprila. Jugoslovenski tiskovni urad v Parizu poroča: Zavezniki so sporočili nemški vladi, da ne bodo sklenili nikakega miru s komunistično bavarsko vlado in da bodo ustavili vse pošiljatve živil v Monakovo.

Vsem zavednim slov. Korošcem in Korošicam želi podpisana stotnija in mi pri tej stotnji dodeljeni slovenski Korošci obilo velikonočnih pirhov, ter pričakujemo, da bomo drugo leto velikonočne praznike praznovali v slov. Celovcu.

SHS Ljubljanski pešpolk XI. stotnija. Pod-

des. Jožka Nahbar iz Vidrevasi, pešec Kolenik Alojz iz Šmarjete, pešec Marin Henrik Št. Daniel, pešec Gradišnik Jakob iz Črne, vsi štirje telefonisti; Des. Šauc Ivo iz Št. Daniela, poddes. Kompoš Gustl iz Bistrice, peš. Laibaher Joško iz Leš, peš. Trisk Peter iz Šmarjete, peš. Žnidar Tone iz Bistrice. **Nazdar!**

Tedenske novice.

Radi pomanjkanja tiskarskega črnila je morala izostati zadnja številka „Korotana“. Sedaj se nam je po velikih težavah posrečilo dobiti črnilo in bo list zopet redno izhajal. Vse prijatelje „Jugoslovenskega Korotana“ prosimo, da agitirajo za naš list, da se razširi v vsako zavedno Jugoslovensko hišo v Korotanu. Vsak naročnik naj dobi vsaj še jednega naročnika. Dolžnost vsakega zavednega koroškega obrtnika, trgovca in podjetnika je, da inserira v našem listu, ki je najbolj razširjen po Korotanu. Današnja številka smo poslali mnogim zavednim Slovencem na ogled. Kedor lista ne namerava naročiti, naj ga vrne. Kedor lista ne vrne, se smatra naročnikom in mu bomo list pošiljali. List se naroči na naslov: Upravništvo „Jugoslovenskega Korotana“, Velikovec.

Velikovec. Nemci že par dni živahno napadajo naše čete pri Velikovcu. Nemška artiljerija je streljala v mesto. 10 centimeterska granata je zadela hišo na glavnem trgu poleg magistrata, a k sreči ni eksplodirala. Velikovški nemškutarji že godrnjajo nad netaktnostjo nemških tolpa, ki tudi svojim bratcem že nočejo več prizanašati.

Velikovec. Ljudsko glasovanje na Koroškem za pripadnost k Jugoslaviji ali Nemški Avstriji je končano. Sijajno je manifestiral slovenski narod za združitev slovenske Koroške s kraljestvom Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ljudje, ki trpijo danes še pod jarmom nemških tolpa, so prihajali iz ozemlja zasedenega po Nemcih k našim stražam po skritih potih in se podpisavali za našo državo. Ljudje so z navdušenjem podpisavali glasovnice, celo Nemci so izjavili, da radi podpišejo izjave za spojitve Koroške z Jugoslavijo, ker vidijo, da vlada pri nas red, dočim je v Nemški Avstriji vse v „najvzornejšem“ neredu. V mestu Velikovec, ki je slovel kot najbolj nemčursko gnezdo, je podpisala skoraj polovica prebivalstva za Jugoslavijo, dočim se je večina druge polovice izjavila, da ne podpiše ne za Nemško Avstrijo, ne za Jugoslavijo, ker jim je vse „gluh“. V Velikovcu samem se je izjavilo skoraj 800 ljudi za Jugoslavijo, dočim se jih je za Nemško Avstrijo komaj 115. Okolica se je pa korporativno izjavila za našo državo, tako da imamo samo v Velikovškem mostišču 2000 jugoslovenskih glasov. Glasovanje se je vršilo v najlepšem redu in se nikogar ni prisililo se izjaviti za eno ali drugo stran. V vsakem oziru je vladala najširša svoboda, tako da je to glasovanje najčistejši izraz ljudske volje. Prepričani smo, da bi se na Koroškem pod pogojem najširše svobode izrazilo najmanj 120.000 ljudi za pripadnost slovenskega dela Korotana k Jugoslaviji.

Zadnji pozdrav padlemu tovarišu! Poddesetniku Alojziju Tovorniku Kralj. SHS Celj. pp. doma iz Dobja pri Planini na Štajerskem, padel častne smrti za domovino dne 31. marca 1919 bojnih za Dobrovo pri Velikovcu.

Zopet smo stali ob odprtem grobu tovariša, junaka. Poln mladostnih upov in nad, je žrtvoval svoje mlado življenje na žrtvenik domovine. Njegova smrt naj bo nam mladim junakom živ vzgled, kako moramo tudi mi

ljubiti našo toliko let teptano domovino. Kot junak se je boril naš tovariš Tovornik vztrajno in pogumno za najsvetejše svetinje, naše nove, mogočne Jugoslavije, dokler mu ni končno podala smrt svoj ledenomrzli poljub na jasno čelo, ter ga povabila na svoj vrt, kjer spava sedaj junak med junaki.

Dovoli tovariš, da potočim solzo izžeto iz kupe gorja in tuge na Tvoj prerani grob. Ljubezen, ki nas je vezala do Tebe, ta ljubezen narekuje mojemu srcu, da Ti v imenu Tvojih dragih izročim zadnje pozdrave in večno lahko noč.

Preko naše domovine gredo težki časi, a slava njena in moč ter ljubezen do nje nikdar ne umrjejo. Ob ravnokar zasutem grobu, tovariša, prisegamo Tebi večnokrasna domovina, da kruto maščujemo njegovo smrt. Prisegamo Ti pa tudi, da vse svoje duševne in telesne sile posvetimo edino Tebi. Tebi žrtvujemo trudapolne dneve in noči. Iz ljubezni do Tebe hočemo izpiti če je treba, tudi zadnjo kupo trpljenja. Kakor jutranja zarja naj nam sveti ta **ljubezen do Tebe, domovina**. Kakor solnce poldnevno naj se ogrevajo vedno naša srca do Tebe. In kakor večerna zvezda, naj se nam vedno dviga kvišku upanje, ki naj nas navdušnje k obljudi, **da Ti ostanemo zvesti in stanoviti do groba**, kot Ti je bil zvest in stanoviten naš tovariš, katerega sprejmi kot vdanega Ti sina v svoje naročje in ga položi varno kot mati svoje dete k počitku v našo zemljo med mrtve Tvoje junake slovenskega Korotana!

Vekoslav Mazilo.

Guštanj. Velecenjeni gospod urednik! Na dva članka v listu Jugoslavija, ki se pečata z mojo osebo in Narodnim svetom na Prevaljah odgovarjam sledeče: V prvem članku se mi očita koritarstvo in da me je prignalo v Jugoslovenski tabor edinole koristolovstvo, da sem bil nemškutar ter, da razpolagam z občinskim premoženjem. Da si je na napad v mojej odsotnosti brez moje vednosti že odgovoril Narodni svet, vendar še pripomnim, da lahko izjava vseh občin po mežiški dolini in po celej slov. Koroški dokaže da nisem niti 1 vinarja od nobene občine sprejel ali katerokoli občino za 1 vinar oškodoval. Kakšne koristi pa ima človek, ki je delal in dela na tužnem Koroškem za narodno jugoslovensko stvar, pa ve povedati vsak, ki je vse iz čistega idealizma delal.

V drugem članku so sicer vsi drugi očitki izginili oziroma so preklicani, ostal pa sem član Südmarke za 1. 1914. Prosil bi dopisnika oziroma povzročitelje dopisa, da se mi naznani katerega dne in koliko vsoto sem plačal ter ime dopisnika. Ko bom zvedel datum in vsoto ter ime dopisnika oziroma povzročitelja dopisov, potem bodem celo stvar pojasnil tako da bode povzročitelja dopisov bolj bolelo kot mene.

Če bo treba, dokazal bodem povzročiteljem dopisov, da me niso napadli iz čistega narodnega navdušenja ampak iz osebnega sovraštva in škodoželjnosti in ker so ravno povzročitelji dopisa mislili, da bode pri Nar. svetu oziroma vsled preobrata dosegli korito, o katerem še sedaj sanjajo in mislijo, da so tudi drugi le radi korita Jugosloveni in pri Nar. svetu.

Sicer pa, če bi se bal kakih meni nevarnih zapisnikov, bi bil kot predsednik Narodnega sveta pač lahko prvi dobil vse take reči v roke. Lahko bom „oprāl“ sebe, lahko bom pa oprāl tudi povzročitelje dopisov. Dementiral pa sem vse napade že v naprej s svojim delom. Pripomnim, da radi napadov v listih ne bom ne boljši, pa tudi ne slabši narodnjak in Jugosloven kakor sem bil doslej. Če ima pa kdo

posebno veselje nad tem, da lopne po meni, slobodno mu, jaz bom že prestregel udarec in nemoteno bom delal naprej, ker sedaj je čas resnega dela, da rešimo koroške Slovence pred nasilnim sovražnikom. **Andrej Oset**

Poročilo, da se je našlo truplo poštarice gdč. Zorke Kende pri Vuzenici ni resnično.

Dostavek k poročilu, pa je gotovo zloben, Kdor je poznal malo, dobro Zorko, ubogo begunko iz Tolmina, ki so ji lialjani porušili docela njeno rodno hišo, ta je videl v nji toliko iskrene in globoke dobrosrčnosti, toliko moralne poštenosti in nepokvarjenosti, kot se jo le redko kje vidi in jo je radi njenih lepih lastnosti vsakdo spoštoval.

Če je našla smrt v valovih, potem je iskati vzroke tega dejanja ne v nesrečni ljubezni, temveč kje drugje, kar se bode nemara še pojasnilo.

Železna kaplja. Poroča se nam, da g. Drobnič, s svojo metlo, kakor je na shodu 23. p. mes. obljubil, prav pridno pometa. Danes je prevzel nemški otroški vrtec, last šulferajna, in zaplenil poslopje za kraljevino SHS. Ko je zavihrala slovenska zastava raz streho je prihrumel načelnik Šulferajna dr. Krassnik, besneč kakor razkačen pes in grozil komisiji s klofutami. Komisija se zanj ni zmenila, ampak je nadaljevala svoje delo. Napis v nemških barvah se je izpremenil čez noč v slovenskega v slovenskih barvah. — Proti zbesnelemu švabskemu zdravniku se je napravila ovadba.

Železna Kaplja, dne 4. malega travna 1919. Pri nas ustanovljamo čitalnico z moškim in ženskim pevskim zborom ter knjižnico. Naš narod je za čitalnico navdušen in neprenehoma se priglašajo novi redni člani in tudi ustanovniki obojega spola in ne gledé na stan. Društvo bo za vse: moške in ženske, za mladeniče in dekleta, za uradnike in delavce, kmete in obrtnike. Zato pa pristopajte vsi našteti k našemu društvu, ki vam bo nudilo pouk in tudi pošteno zabavo. Društvo se ne ustanavlja samo za trg, ampak tudi za okolico, zato pa zglasite se posestniki okoličani in pristopitek društvu kot redni, podporni ali ustanovni člani! Za vzgled naj vam bo vaš sosed g. Haderlap Alojzij, posestnik iz Lepene h. št. 19, ki je pristopil k društvu kot ustanovni član. Tega narodnjaka stavimo za vzgled ne le okoličanom, temveč tudi marsikomu v trgu.

Kakor vsako mlado društvo, moralo se bo boriti tudi naše v začetku z gmotimi neprilicami. Ker je pa nujno treba, da pride slovenska knjiga čimprej med narod, čitalnica pa tega v začetku ne bo zmogla, prosimo vse one, koji imajo knjige, katerih več ne rabijo za-se, da jih darujejo naši čitalnici.

Prevalje. Naš aprovizijski odbor je poslal „odbornike“ južne kraje (Slavonija, Banat, i.t.d.) nakupovat živila za našo dolino. Večina teh gospodov se je sedaj vrnila in so nakupili **čez 150 vagonov** živeža. No, sedaj bodo torej radi živeža prišli stari časi ter bomo menda kmalu tudi po našej mežiški dolini imeli zemelj in prest dovolj — **brez kart.**

Guštanj-Ravne. Naš zdravnik dr. Skaza, doma iz slovenskega Štajerskega, brat vrlega slovenskega župana v Velenju, se kaže velikega Germana in zaščitnika guštanjskih Nemcev in nemškutarjev. Če je mož že nemškutar, naj bi že bil v božjem imenu, ali miren mora biti in se zavedati, da živi na slovenski zemlji in da je slovenski kruh. — Ali slovenski trg in slovenska okolica res ne more dobiti slovenskega distriktnega zdravnika? Imamo v Jugoslaviji dosti sposobnih slovenskih zdravnikov, ki bi se v kraju kakor je Guštanj, prav radi naselili. G. dr. Skaza pa naj gre čez mejo v lačenbergarsko Nemčijo. —

Ravne. Naši trgovci po Guštanju se še vedno obnašajo kakor da bi njihov „protektor“ Wilhelm sedel v Berlinu na svojem mogočnem prestolu. Nič bi ne rekli, ako bi se pretakala v teh trgovcih le ena kapljica prave nemške krvi, a ker je le nemškutarška in polentarska, se take vrste ljudje pač nimajo pravice „postavljati kot Germani“, ker sicer se jim lahko zgodi, da bodo Jugosloveni dobili v naše kraje slovenske trgovce in napravili konsumna društva. Potem bom rekli: Slovcem groš, Nemcem pa raztrgan popotni koš.

Dravograd-Meža. Kdo se ne spominja, da so pred 1 letom bili v Dravogradu znani Domeingoti, najhujši nasprotniki vsega, kar je slovensko. Posebno mladi gospod v trgu se je repenčil in organiziral ljudi za napad na Slovence v St. Janžu pri znanem Koroščevem shodu. Da mož tudi danes ni drugega mišljenja, je jasno, a sedaj se pač dela bolj prijaznega in je napram Slovcem bolj strpen. Vsekakor pa bi Slovenci ne smeli imeti toliko obzirnosti, da taki ljudje še vozijo pošto itd. Mislimo, da bi se tudi od Slovcem našel kdo, ki bi rad prevzel vožnjo pošte na postajo, da ne bodo „slovenozrci“ imeli zopet vsega v rokah. —

Mežiška dolina. Grofa Thurna bi vprašali, zakaj na svoja občina posestva nastavlja samo take gozdarje, ki ne razumejo nobene besede slovensko in zraven tega naše slovenske kmete in delavce imenujejo „bindišarje“ itd. Če hoče tak švabski gozdar govoriti z Slovcem, išče okrog tolmača in lahko si je misliti, kako prijetno imajo slovenski delavci in najemniki pod tako nemško komando. — Bog daj, da pride kmalo železna metla in pomete z grofi in nemškimi uradniki.

Guštanj-Šelenberk. V Šelenberku so tatovi pokadli posestniki Matevžu Potočniku p. d. Vogelniku meso in klobase ter znaša škoda nad 3000 K. Pridnim orožnikom v Javorniku se je porečilo tatove izslediti. Po Guštanju se govori da bodo vsi nemški uradniki in nemški hujskači z Osiandrom ter Göhryjen na čelu, zapustili naš kraj, ker jim v Jugoslaviji ne ugaja. No, mi ne bomo potočili nobene solze za njimi in se ne bomo kregali ali jokali, če gresta tudi oba Brundula in vsa njihova obitelj. Kdor ni z nami, je proti nam in tak lahko gre čez mejo. — Prosimo — pa kmalo.

Kaznovani mariborski tihotapci. Kakor so časopisi že poročali, se je posrečilo dne 26. marca t.l. v Mariboru zaseči dva vagona masti in slanine, ki so jih nameravali iztihotapiti z ententnim živilskim vlakom v Nemško Avstrijo. Udeležence, nemškoavstrijskega državljana višjega revidenta južne železnice Frica Irla iz Gradca, trgovca Steva Radovanoviča iz Zagreba, in trgovca Steva Nasakando iz Karlovca je mestni magistrat mariborski obsodil zaradi navijanja cen in tihotapstva, poleg zaplembe blaga, vsakega na 20.000 K denarne globe in na šest mesecev zapora. To razsodbo je deželna vlada (oddelek za prehrano) potrdila, tako da je postala pravomočna. Železniškim uradnikom v Zidanem mostu, katerim gre zasluga, da se ni posrečilo tihotapstvo, se prizna primerna nagrada.

Narodna čitalnica v Pliberku na Koroškem potrebuje za svojo knjižnico nujno knjig, zlasti pripovedovalne vsebine; predvsem došli bi prav letniki Zvona ali Dom in sveta. Rodoljubi, rojaki, priskočite nam na pomoč, pomagajte pri probudi Korotana.

Koruzo za seme—za zeleno krmo oddaja Žitni zavod. Naročijo jo lahko županstva ali kmetijske korporacije. Koruzo v storžih bo oddajal Žitni zavod po 130 kron za 100 kg,

prosto nasuto v vagon, franko postaja Ljubljana. Koruza je že na potu in dospe v Ljubljano še pred Veliko nočjo. Naročniki naj navedejo točen naslov, pošto, bližnjo brzojavno in železniško postajo.

Koruzo v storžih prejme Žitni zavod še pred Veliko nočjo. Cena koruzi v storžih je 130 kron za 100 kg, prosto nasuta v vagon, franko Ljubljana; deske in morebitne prazne vreče se morajo vrniti. Naročijo jo lahko županstva, aprovizacijski odseki in gospodarski odbori. Ta koruza se občinam ne bo računala v kontingent. Naročniki naj navedejo natančen naslov, pošto, bližnji brzojavni urad in železniško postajo.

Politične vesti.

Kronski svet.

Danes dopoldne ob 9. se je vršil pod predsedstvom prestolonaslednika regenta Aleksandra kronski svet, katerega so se udeležili vsi ministri. V poslanskih krogih se govori, da se je bavil kronski svet poleg važnih vojaških vprašanj tudi z vprašanjem uradniških plač in prehrane.

Bissolatti za sporazum z Jugoslovani.

Iz Pariza javljajo, da je Bissolatti sprejel sporazum z Jugoslovani. Bissolattijevi akciji pripisujejo v Italiji veliko politično važnost. Spor naj bi se rešil tako, da bi njegova rešitev uzadovoljila oba naroda. Minister Orlando se nahaja vsled tega v težkem položaju.

Jugoslovensko-romunska meja.

Iz Pariza poročajo, da so romunske meje urejene tako, da dobi Romunija Orszovo in Temešvar, dočim pripadejo ostala mesta Jugoslaviji.

Zopet vzpostavljen značajan uradnik.

Za poverjenika pravosodja bo imenovan bivši predsednik senata, Farkaš, ki je bil svoječasno od avstro-ogrške vlade vpokojen, ker ni hotel na vladni komando obsojati nedolžne bosanske žrtve krvavega režima.

Francoske zahteve.

Foch, Petain in Joffre so poslali Clemenceau memorandum, v katerem zahtevajo vojaške sigurnosti na levem bregu Rena in sicer z zasedenjem. Francoski senat zahteva po vzgledu angleškega parlamenta soglasno takšen mir, ki bi bil vreden žrtev in zmage.

Nemški delegati. — Zveza narodov. Glasovanje. — Delavska zakonodaja.

Ljubljana, 14. aprila „Slov. Narod“ poroča, da bodo nemški delegati pripuščeni k diskusiji o finančnih klavzulah miru šele, ko bodo gladko sprejeli vse teritorialne pogoje miru. — Ženeva je bila izbrana za sedež zveze narodov z glasovi Amerike, Anglije, Italije, Japonske, Jugoslavije, Grške, Romunije in Brazilije, za francoski predlog (Bruselj), ki je propadel, so pa glasovali Francozi, Belgija, Čehi, Portugal in Kitajska. — Konvencija o mednarodni delavski zakonodaji obsega 41 točk. Včeraj so jo prečitali v svečani plenarni seji komisije.

Za železničarje.

V zadevi izboljšanja plač železničarjev in drž. uslužbencev se je deželna vlada ponovno obrnila brzojavno na osrednjo vlado.

Potovanje politikov v Dalmacijo.

Velika večina politikov in državnikov se je že odpeljala na velikonočne počitnice. Danes je odšla zadnja skupina pod vodstvom ministrov dr. Korošca in dr. Kramerja v Dalmacijo in ostane tam preko velikonočnih praznikov.

Generalna stavka v Italiji v najbližji dobi.

Kakor poroča „Corriere della Sera“ sklenilo je vodstvo italijanske socialistične stranke, da se v najbližjem času proklamira generalna stavka v celi Italiji.

Položaj v Italiji resen.

LDU Bern, 14. aprila. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: „Daily News“ piše z ozirom na grozečo generalno stavko v Italiji, da postaja položaj v Italiji skoro ravno tako resen, kakor je v Nemčiji.

Darovi za tiskovni sklad „Korotana“.

Za tiskovni sklad „Korotana“ so poslali g. Franjo Lovrenčič, stražm. v Železni Kaplji 100 K, nabral med svojimi kolegi pri orožniški rezervi z geslom, da bi ta čin rodil pri drugih zavednih Slovincih dober sad. — Andrej Oset v Guštanju: 8 K. — Koroški fantje pri 11. stotnji ljubljanskega pp.: 6 K. — Vsem zavednim darovalcem izrekamo našo iskreno zahvalo. Zlasti stavimo zavedno železnjakapljsko orožništvo vsem drugim Slovincem za vzgled. Iz naroda, za narod!

Listnica uredništva.

Mara O. Guštanj: Priobčimo v prihodnjem broju. Še več takih člankov! A. O. Guštanj: Hvala lepa za nasvete, ravnali se bomo po njih, kolikor bo mogoče. Narodni svet v Pliberku: Vaš dopis sprejeli. Hvaležni smo vam za informacijo. Koroški fantje pri 11. stotnji: Pošljite še večkrat kak dopis. Vaša narodna zavednost nas zelo veseli. — D. G. Maribor: Poslali smo vam vse številke, ako lista niste prejeli, leži krivda na pošti. — Dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, da dopisuje v časopise. Čim več dopisnikov se bo oglašalo iz raznih krajev, tem bolj bo list zamimiv.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Pavličeva
ulica
št. 7.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pozor! Lastniki vojnih posojil! Pozor!

V današnjih razburjenih časih se veliko lastnikov vojnih posojil vznemirja radi tega, kaj bo z oblicijami vojnih posojil!

Ta skrb se jim odzame, ako sklènejo življensko zavarovanje pri Vdovskemu in sirotinskemu zakladu; pri tem zakladu je namreč mogoče, da se (enkratne) premije plačujejo z oblicijami raznih vojnih posojil in sicer na ta način: Kdor položi oblicijo vojnega posojila v nom. znesku K 1000.— bodisi amort. zadolžnico ali državno zakladnico, se zavaruje na K 1000.— v gotovini; to zavarovanje traja 15 let. Ako doživi zavarovanec ta rok, se mu izplača K 1000.— v gotovini; ako pa zavarovanec umre poprej, se zaostalim svojem oz. pooblaščenцу izplača takoj svota K 1000.— v denarju, v gotovini. —

Mogoče pa je tudi zavarovati se na dobo 12 let in sicer: Kdor vpoloži

oblicijo vojn. posojila v nom. znesku K 1000.— dobi v 12 letih K 1000.— v gotovini izplačano. Ako pa umre poprej, se zavarovana svota izplača šele po preteku 12 let od začetka zavarovanja.

Ta zadnja kombinacija je posebno važna za one, ki hočejo svojim otrokom, varovancem in sploh dedičem v naprej gotovo doto zasigurati. —

Izdaja (emisija), kakovost (ali zadolžnico, ali pa drž. zakladnice) ter kurz vojnih posojil pri tem zavarovanju ne prihaja v poštev. —

To zavarovanje priporočamo lastnikom vojnih posojil radi tega, ker se jim nudi priložnost, oblicijo vojnih posojil docela ali pa vsaj deloma praktično uporabiti in sigurno naložiti.

Natančna pojasnila daje, ponudbe sprejema.

Okrajna poslovalnica vdovskega in sirotinskega zaklada v Velikovcu.

Posestniki!

Dolžnost vsakega kmetovalca in Jugoslavena je, da obvaruje sebe škode in da zavaruje svoje poslopje, premičnino in življenje pri slovenskih zavodih.

Kdor se hoče dati zavarovati ali pridobivati oglasila za zavarovalnico „Slavija“ naj se obrne na

Andrej Oset, p. Guštanj.

VINO

«sadjevec in kislo vodo»

razpošilja po Jugoslaviji

ANDREJ OSET

Tolsti Vrh (Guštanj).

Kdo bi dal za par kil finega kristal-sladkorja, masti, svežega špeha, surovega masla ali masla?

Ponudbe naj se pošljejo na Uredništvo „Jugoslovenskega Korotana“ v Velikovcu pod šifro „sladkor za mast“.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 10,000.000.

Rezervni zaklad: K 1,500.000.

Prodaja srečke
razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani

Podružnice:

Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke,

promese k vsem žrebanjem.